

ҚАЗАҚ ЕҢБЕК ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҚАТЫНАСТАР АКАДЕМИЯСЫ
КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ТЕХНИКА ЗЕРТТЕУ ЛАБОРАТОРИЯСЫ



Е.Н. Бегалиев, Л.О.Царева, Ә.Д.Сүлейменов, С.И.Шамаев

КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ТЕХНИКА ПРАКТИКУМЫ

Оқу әдістемелік құралы

Алматы, 2013

УДК 343 (075)
ББЛ 67,52Я73
П69

ҚазЕжӘҚА Оқу кеңесімен мақұлданған

Рецензенттер:

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің заң ғылымдарының
кандидаты, доцент Тапалова Р.Б.;

Қазақ Еңбек және Әлеуметтік Қатынастар Академиясының заң
ғылымдарының кандидаты, доцент Успанов Ж.Т.

Криминалистикалық техника практикумы – Алматы: ҚазЕжӘҚА, 2013 - 50
б: ил.

ISBN 978-601-7372-20-0

«Криминалистика» курсы бойынша практикумда тәжірибелік тақырыптар және оқу-әдістемелік тұжырымдамалар, яғни тақырыптарды тереңірек негізінде зерделеу.

Қазақ Еңбек және Әлеуметтік Қатынастар Академиясының студенттеріне арналған. Басқа да оқу орындарына және криминалистика ғылымын зерттеп жатқан азаматтарға, колдануға шектеу қойылмайды.

УДК 343(075)
ББЛ 67,52я73

ISBN 978-601-7372-20-0

© Е.Н. Бегалиев, Л.О.Царева, Ә.Д.Сүлейменов, С.И.Шамаев 2013

АЛҒЫ СӨЗ

Криминалистика пәні мемлекеттік жалпы білім беру стандарттарына сәйкес Қазақстан Республикасындағы «Заңгер» бағытында оқытылатын жоғары оқу орындарындағы негізгі пәндерінің бірі болып табылады. Криминалистика пәнін оқыту барысында тәжірибелік оқыту әдісінің маңызды рөл атқаратындықтан, тәжірибелік оқыту барысында түрлі қылмыстық істер бойынша тәжірибе сұрақтарын тереңірек зерделеу, студенттің теориялық білімі мен тәжірибелік машықтарын бекітуге және кеңейтуге, яғни олардың криминалистикалық техникаға, тактикаға және әдістемелік тәсілдерді толығымен бағдарлама материалын игеру деңгейін тексеруге мүмкіндік береді. Бұл практикум ҚазЕжӘҚА студенттерінің «Криминалистика» курсы (криминалистикалық техника бөлімі) бойынша оқу құралы болып табылады.

Практикум тапсырмасын орындау үшін студенттерге бірінші кезекте оқу құралын ұйғару керек. Қажет болған жағдайда кафедра оқытушысымен ақылдасуы тиіс. Негізгі жағдайлар және ұсыныстар криминалистика оқулықтарында, практикум орындау жөніндегі әдістемелік құралдарында, дәрістерде, қосымша анықтама әдебиеттерінде, ПОӘК-де, әдістемелік нұсқаулар мен курс бағдарламасында көрсетілген.

Практикум өз бетімен және толық түрде орындалуы тиіс; бөлімдерге сәйкес барлық тапсырмалар орындалғаннан кейін кафедраға белгіленген уақытта тексеруге және бағалауға тапсырылады.

КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ТЕХНИКА ПРАКТИКУМЫ

Топ № _____

Teri _____

АТЫ _____

Әкесінің аты _____

Тапсырма № 1: Анықтама беру:
КРИМИНАЛИСТИКЛЫҚ ТЕХНИКА - бұл

[illegible]

Тапсырма № 2: Анықтама беру: криминалистикалық техника әдістерін атап көрсету

[illegible]

Тапсырма № 3: криминалистикалық техника тәсілдерін көрсетіңіз

[illegible]

Тапсырма № 4. ғылыми-техникалық әдістерінде қолданылатын субъектілерді атап көрсету:

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on its right side, suggesting it's resting on a surface.

Тапсырма № 5. Кестені толтырыңыз

КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ТЕХНИКАНЫҢ САЛАЛАРЫ:

КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ТЕХНИКАНЫҢ САЛАЛАРЫ

ТАҚЫРЫП № 1. КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ФОТОСУРЕТ

Тапсырма № 6. Анықтама беру:

«Сот фотосуреті» - бұл:

Жедел-сот фотосуреттің түрлерін, әдістері мен тәсілдерін атап өтіңіз:

Сұраққа жауап беріңіз: Суреттің объектісі не (кім) болып табылады?

Бағытталған түсірілім – бұл

Шолу түсірілімі – бұл

Тораптық түсірілім – бұл

Толық-жете түсірілім – бұл

Өліктің фотосуреттеу ережелері:

Фотокестелерді толтыру ережелері:

Тапсырма № 7

Оқиға болған жерді суретке түсіріп, фотокестені дайындаңыз.
Фотосуреттерді практикumның тиісті жеріне қойыңыз.

Фото 1. Сызықтық көрініс әдіспен орындалған оқиға болған жердің
бағытталған түсірілімі

Сызықтық көрініс әдіспен орындалған фотосуреттің орны

Фото 2. Айналма көрініс әдіспен орындалған оқиға болған жердің
бағытталған түсірілімі

Айналма көрініс әдіспен орындалған фотосуреттің орны

Тапсырма № 8

Төменде көрсетілген ракурстарға сигналдық түсірілімдерді құрыңыз

Фотосуреттің орны
Өлшемі 6 x 9

Фотосуреттің орны
Өлшемі 6 x 9

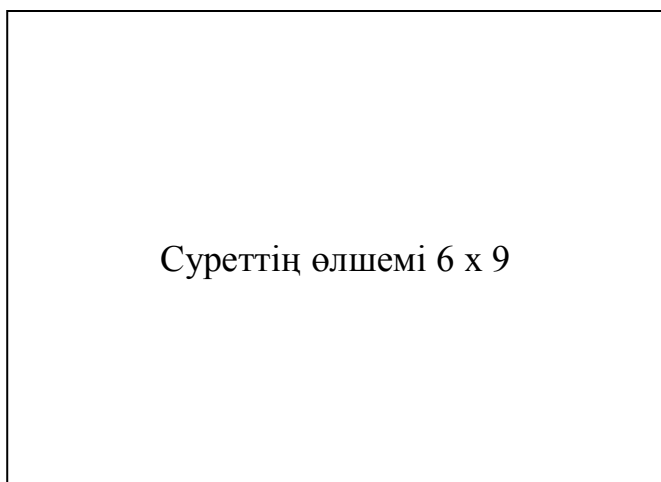
Анфас

Сол жақ беті

Фотосуреттің орны
Өлшемі 6 x 9

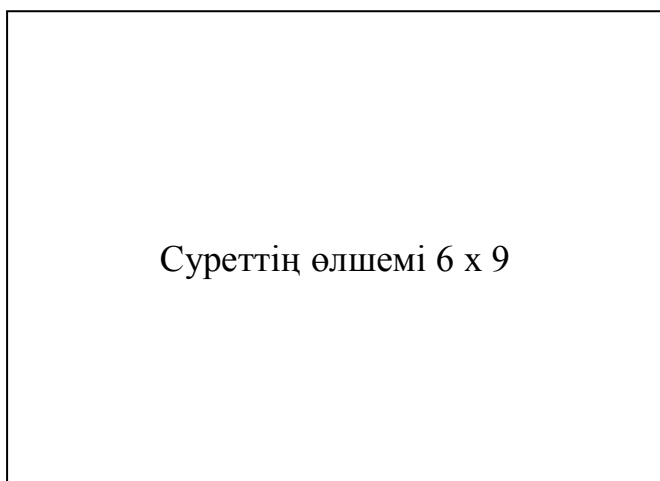
Бастың оң жақ бұрылысымен

Шолу түсірілімдері (2 фототсуреті)



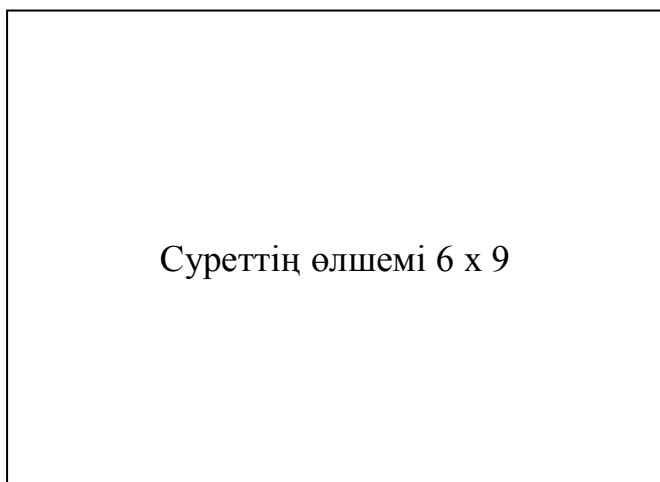
Суреттің өлшемі 6 x 9

Тораптық түсірілім



Суреттің өлшемі 6 x 9

Толық-жете түсірілім



Суреттің өлшемі 6 x 9

Тапсырма № 9.

Бағыттауышпен көрсетілген фотоаппараттың бөлшектерін жазыңыз:

- 1 _____

- 2 _____

- 3 _____

- 4 _____

- 5 _____

- 6 _____

- 7 _____

- 8 _____

- 9 _____

- 10 _____

- 11 _____

- 12 _____

- 13 _____

- 14 _____

- 15 _____

Тақырып № 2. ІЗДЕР ТУРАЛЫ КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ОҚЫТУ (ТРАСОЛОГИЯ)

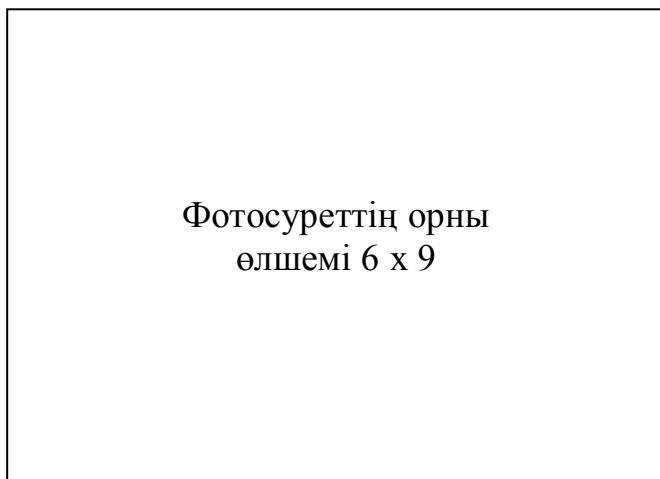
Тапсырма № 10. Трасология анықтамасын көрсетіңіз

Трасологияда іздерді саралау:

ҚОЛ ІЗДЕРІ

Тапсырма № 11.

1. Тегіс бетке қол саусақтарының іздерін қалдырып, тиісті ұнтақпен өңдеу арқылы шығарыңыз.
2. Шыққан іздің фотосуретін 6 x 9 см өлшемімен дайындаңыз. Шыққан іздің суретін өлшемімен шығарып, папилярлық өрнекті бағыттауышпен белгілеп сипаттаңыз.
3. Шыққан суретті дактопенкаға көшіріп, хатқалтаны дайындаңыз. Алған ізбен бірге дактопенканы хатқалтаға салыңыз.

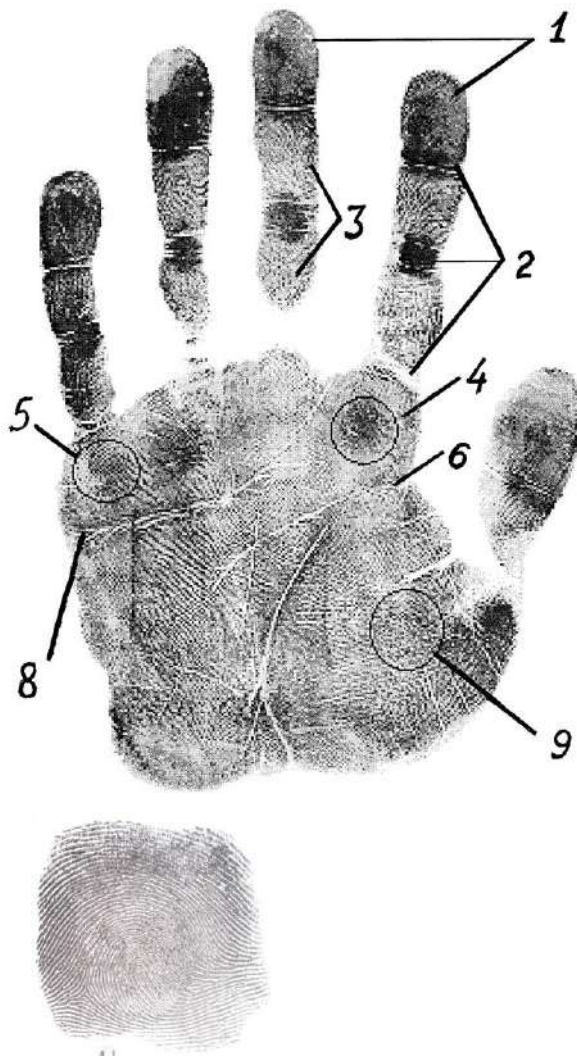


Хатқалтаның орны

№ 11 тапсырмаға түсініктемелік жазбалар

Тапсырма № 12.

Суретте көрсетілген қол алақанының беткейіндегі рельеф элементтерінің атауларын жіктеңіз, папиллярлық узордың негізгі типтерін атаңыз.



1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Тапсырма № 13.

Дактилоскопированияны жүргізіп өзіңіздің қол саусақтардың картасын
толтырыңыз

Тегі _____

Аты _____

Әкесінің аты _____

(Жынысы) _____

Туылған күні «__» _____ 20__ г. Туған жері _____

Оң қол

1.бас бармақ	2. сұқ саусақ	3.ортан саусақ	4.аты жоқ саусақ	5.шынашақ

Сол қол

1.бас бармақ	2. сұқ саусақ	3.ортан саусақ	4.аты жоқ саусақ	5.шынашақ

Бақылау таңбалары

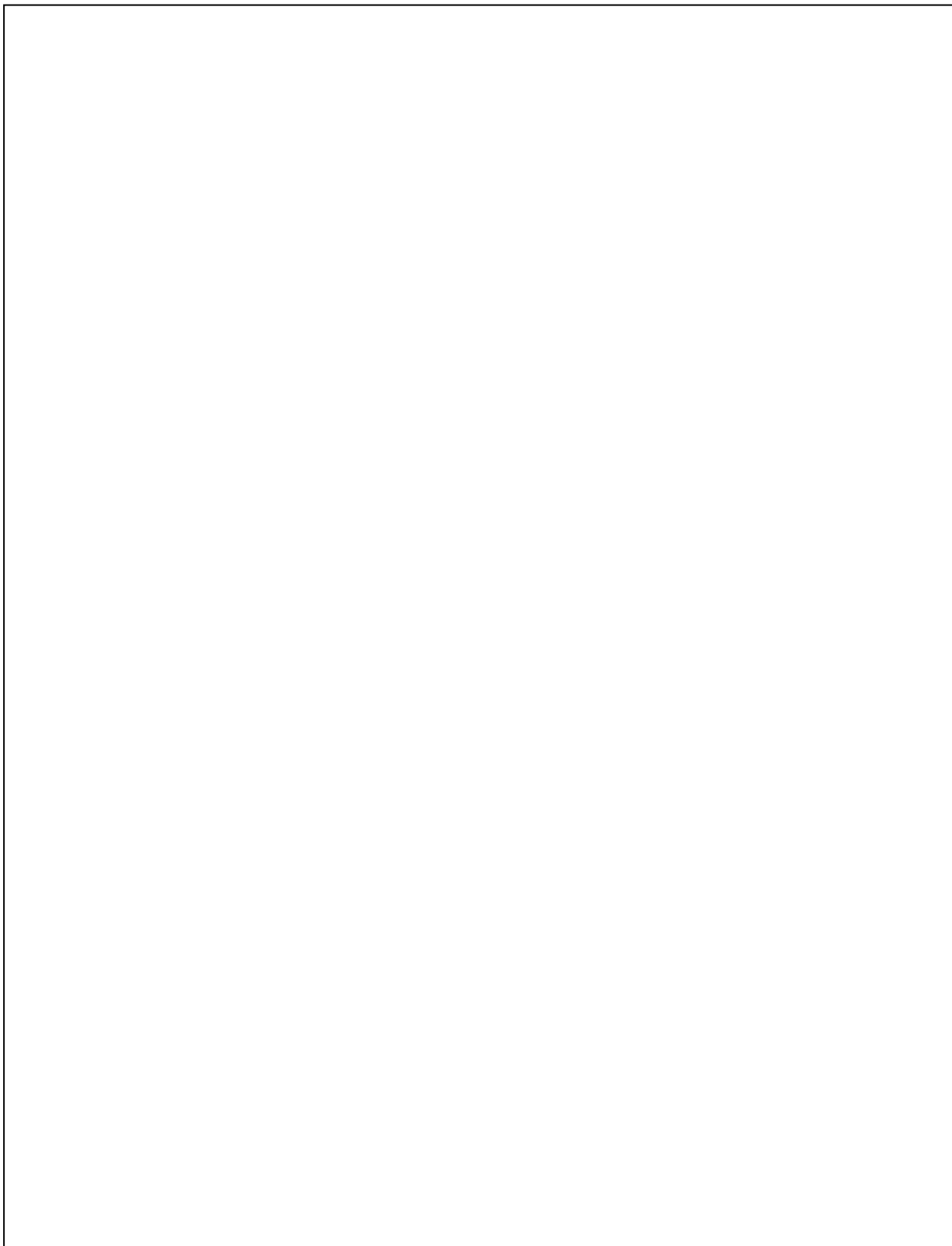
Сол қол

Оң қол

бас бармақ	бас бармақ

Тапсырма № 14.

Қағазға йод буы немесе дактилоскопиялық ұнтақты қолданып, қол алақанның ізін шығару керек.



Тапсырма № 15.

Кестеге өз саусақтарының іздерінің папилярлық өрнегін салыңыз

Схема 15

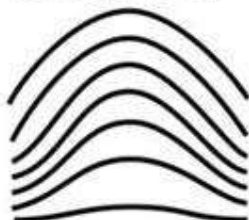
Оң қол

1.бас бармақ	2. сұқ саусақ	3.ортан саусақ	4.аты жоқ саусақ	5.шынашақ

Сол қол

1.бас бармақ	2. сұқ саусақ	3.ортан саусақ	4.аты жоқ саусақ	5.шынашақ

Берілген үлгі бойынша:



доғалы



петлевой



завитковый

Папилярлық өрнекті анықтаңыз (типі мен түрі бойынша)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Тапсырма № 16.

Оқиға болған жерді тексеруден кейін қол іздерін тапқан жағдайда (пәтер тонау) дактилоскопия жасау қажет ететін адамдарды көрсетіңіз.

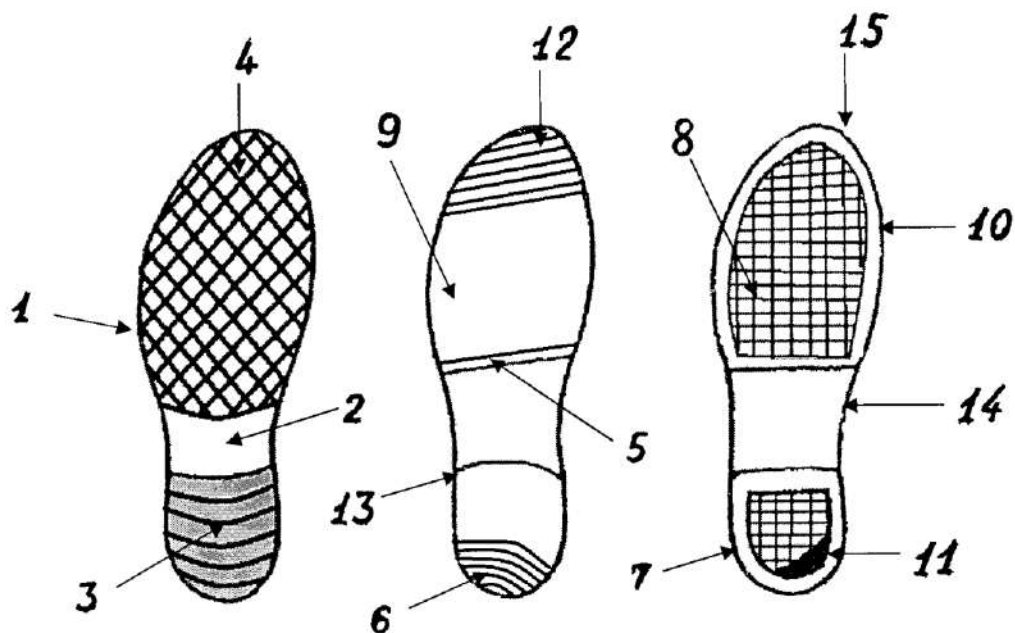
Қанат белгі қою, астын сызу немесе айналдыра жиектеу:

1. Жәбірленуші.
2. Жәбірленушінің отбасы мүшелері.
3. Жәбірленушінің жақын және алыс туыстары.
4. Жәбірленушінің таныстары мен көршілері.
5. Күәгерлер.
6. Участкелік инспектор.
7. Оқиға болған жерде кездейсоқ шыққан күәгер.
8. Күдікті.
9. Оқиға болған жерде ең бірінші келген ведомстводан тас күзет жұмысшылары.
10. Басқа адамдар.

АЯҚ ІЗДЕРІ (АЯҚ КИІМДЕР)

Тапсырма № 17.

Аяқ киімнің табан бөлігінің элементтерін атаңыз, жалпы және жеке белгілерін көрсетіңіз, топтық және жеке мәндерін белгілеу керек:



1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____

Тапсырма № 18.

Жалаң ақтың ізінің бөлшектерін белгілеп атау керек, өлшемін көрсетіңіз:

Тапсырма № 19.

Іздің пайда болу механизіміне байланысты аяқ (аяқ киімнің) ізінің типін анықтап, сипаттаңыз:

					
1		2	3	4	5

1.

2.

3.

4.

5.

КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫДЫҢ ІЗДЕРІ

Тапсырма № 20.

Көліктің қозғалыс бағытын бағыттауышпен белгілеп анықтаңыз:

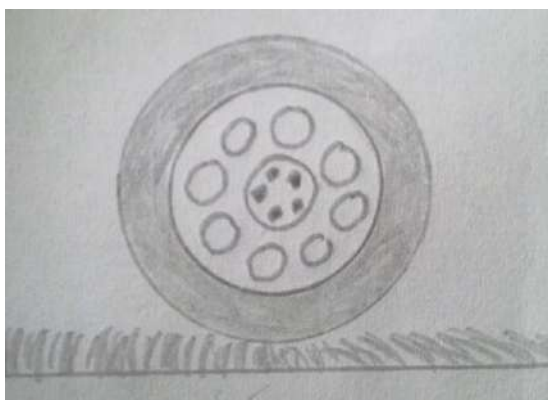
А. Сынған бұтақтар бойынша; Б. Сұйықтың тамшыларының іздері бойынша;
В. Мыжылған шөптер арқылы; Г. Бұрылыс жердегі дөңгелек іздерінің
қосылған және алшақталған бұрыштары арқылы; Д. Протектордың бағыты
арқылы; Е. Топырақтың шет жағымен шашылуы.

А.



Б.

В.



Г.

Д.



Е.

Тапсырма № 21.

Берілген шиналардың қай типі көрсетілген транспортқа жататынын анықтаңыз:

Сандық мәнде көрсетіңіз № _____

1



2

3

4

5



6

7

8

Тема № 3. КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ҚАРУДЫ ТАНУ

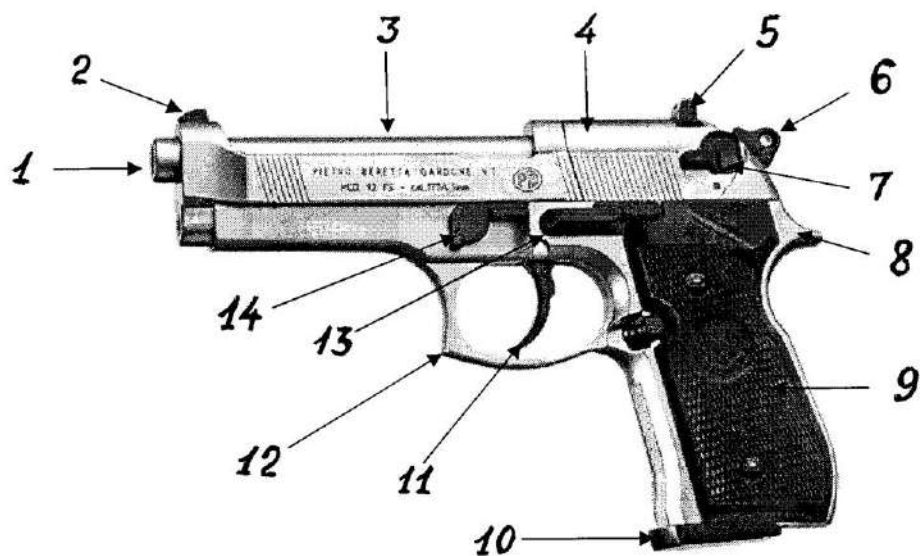
1. АТЫС ҚАРУЫ

Тапсырма № 22. Сот баллистикаға анықтама беріңіз:

Тапсырма № 23. Кестені толтырыңыз:
Сот – баллистикалық зерттеу объектілері

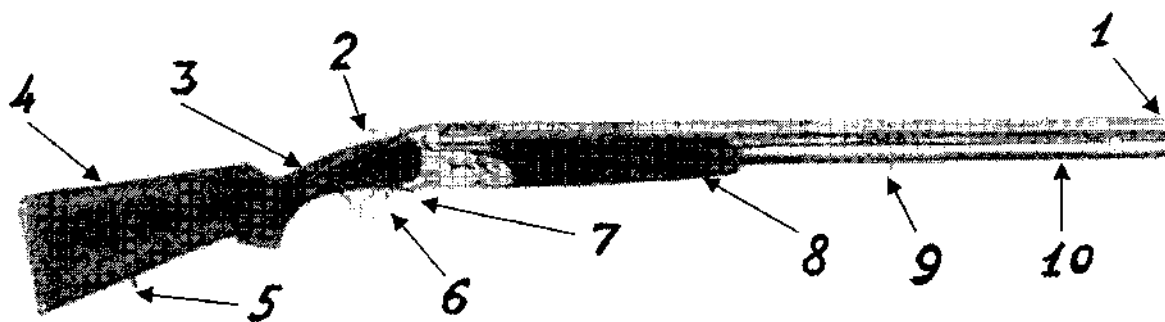
Сот – баллистикалық тікелей зерттеу
объектілері

Тапсырма № 24. Тапаншаның, аңшылық қарудың бөлшектерін атаңыз, оқ және гильзалар:

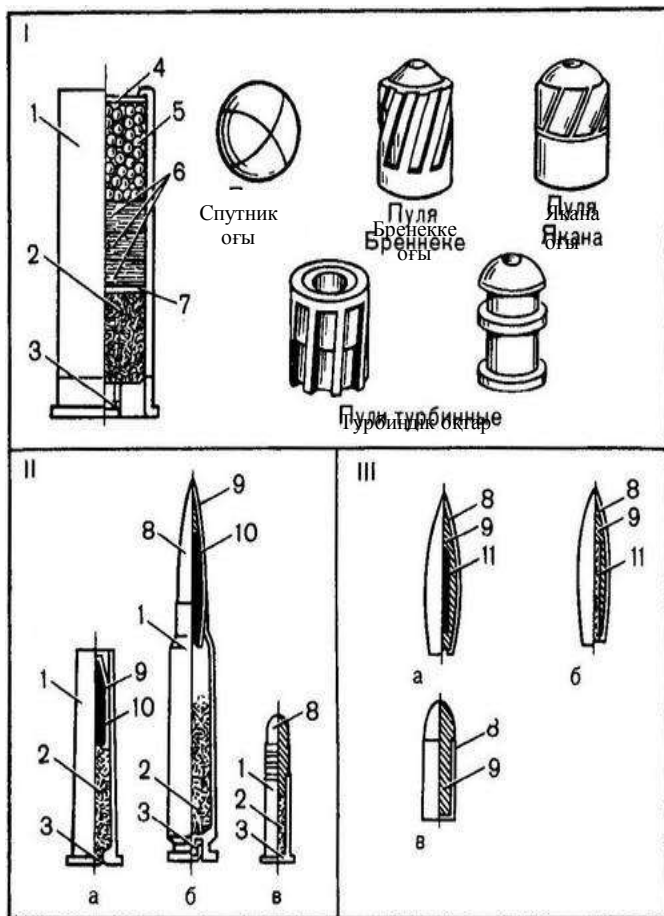


ТАПАНША

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____



1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____



I

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

II

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

III

A.

Б.

В.

Тапсырма № 25.

Оқиға болған жерді тексеру барысында алған іздер бойынша қарудың типін (маркасын) анықтаңыз:



А

1

2



Б

3

4



В

5

6

Іздерді құру механизмінде қолданылатын оқ-дәрлер типін көрсететін санды сәйкес графаға қойыңыз.

А - _____;

Б - _____;

В - _____.

2. СУЫҚ ҚАРУ

Тапсырма № 26.

Суық қаруға анықтама беріңіз:_____

Тапсырма № 27.

Суреттегі суық қарулардың үлгілерін түрлері бойынша жіктеңіз сипаттаңыз:

1



2

3

5

4



6

7

8



9



10

11



12

13



14

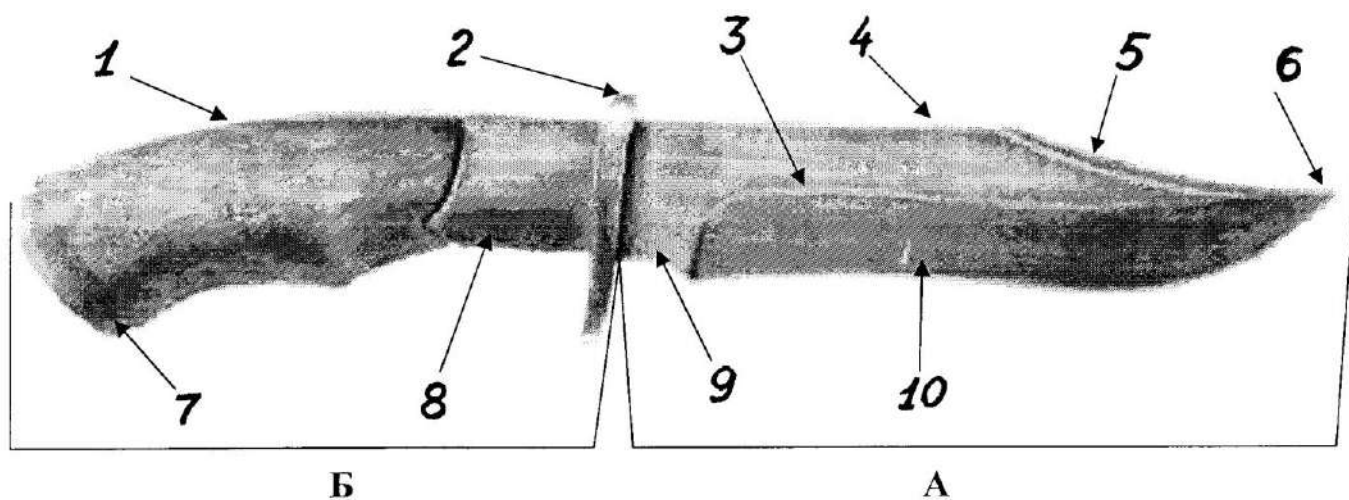
Суық қарудың түрлері мен жіктелуі:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____

Тапсырма № 28.

Пышақты қарап шығыңыз. Суық қарудың қай түріне жататынын анықтаңыз.

Пышақтың бөлшектерінің аталарын жазыңыз:



А _____

Б _____

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ЖАРЫЛҒЫШТЫ ҚОНДЫРҒЫЛАРДЫ ТАНУ

Тапсырма № 29.

Криминалистикалық қондырғыларды тану: Анықтама беріңіз:

Тапсырма № 30.

Берілген жарылғышты қондырғылардың ішінен зауыт шығарылымы немесе қолдан жасалған үлгілерін анықтаңыз:

1



2

3



4

5



6

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Тапсырма № 31.

Көрсетілген қол гранатаның үлгілерінің сыртқы бейнесі мен типі бойынша ерекшеліктерін атаңыз:

- А. _____
1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____
 6. _____
 7. _____

А.

- Б. _____
1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____
 6. _____
 7. _____

Б.

- В. _____
1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____
 6. _____
 7. _____
 8. _____
 9. _____
 10. _____
 11. _____
 12. _____

В.

**Тема № 4. ҚҰЖАТТАР МЕН ЖАЗУ ҮЛГІЛЕРДІҢ
КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУ**

Тапсырма № 32.

Құжаттарды криминалистикалық зерттеу анықтамасын атаңыз:

Тапсырма № 33.

Құжатқа түсініктеме беріңіз

Тапсырма № 34.

Құжат түрлерін атаңыз:

Құжат – жазба түрдегі дәлелдеме - бұл

Құжат – заттай дәлелдеме – бұл

Заттай дәлелдеме - құжаттарды қолдану ережелері:

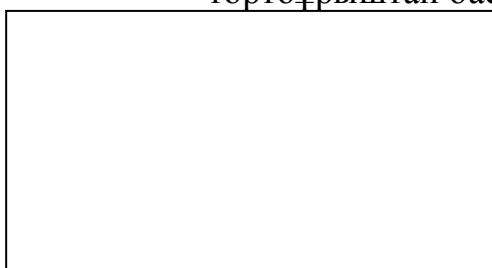
Криминалистикалық зерттеу құжаттарының түрлері

Тапсырма № 35.

Кез-келген құжатты алып, көрсетілетін типке тазрту жүргізіп белгілерін сипаттаңыз:

Тапсырма № 36.

Қолда бар құралдарды пайдаланып қолтаңбаны(немесе мөрді) 1 төртбұрыштан басқа төртбұрышқа көшіріңіз:



1. Қол таңба қоятын орын
(мөр)

2. Қол таңбаны ауыстыру орын
(мөр)

Хат және жазудың криминалистикалық зерттеу

Тапсырма № 37.

Хаттың криминалистикалық зерттеуіне анықтама беріңіз

Тапсырма № 38.

Жазудың анықтамасын атаңыз

Тапсырма № 39.

Жазудың топографиялық белгілерін көрсету

Тапсырма № 40.

Жазудың жалпы және жеке белгілерін атап өту:

Жалпы _____

Жеке_____

Тапсырма № 41.

Қолмен жазылған құжатты алып (10 жолдан кем емес), жазба тілінің белгілері бойынша сипаттау.

Стилистикалық_____

Өрістердің топографиялық белгілері

Азат жол шегіністері

Интервал_____

Жолдың формасы мен орналасуы_____

Хаттың ереке
машықтары

Жазудың жалпы белгілері

Өндірілу

Қиындығы (құрылымы)

Жазу қозғалысының бағыты мен жалпы формасы

екпін

байланыс_____

көлбеу_____

өлшем_____

Тапсырма № 42.
Жазбалардың (қол таңба) жиынтық үлгілеріне қойылатын талаптарды атаңыз

Тапсырма № 43.
Қасақана жалған қол таңбасын қою әдістерін атаңыз

Тапсырма № 44.
Жалған қол таңбаларының техникалық әдістерін жіктеңіз

Екі бет қағазды алыңыз. Біреусіне қолын қойып, екіншісіне тура жоғарыда көрсетілген кез-келген тәсілмен орындаңыз. Бағыттауышпен белгілерін көрсетіңіз. Парақтарды хатқалтаның ішіне салып, практикумға жабыстырып қойыңыз.

Хатқалта орны

ЖАЛҒАН БАНКНОТ ЖӘНЕ ТЕҢГЕ

Тапсырма № 45.

Берілген үлгілер бойынша жалған немесе түпнұсқасын анытаңыз;
Айырмашылықтарын сипаттаңыз:

А.

Б.

Жасалу әдісін сипаттаңыз:

А. _____

Б. _____

Тапсырма № 46.

5000 теңге номиналының жалған банкнотты. Жасалу жолдарды анықтап
сипаттаңыз:



Тапсырма № 47.

АҚШ-тың 5 доллар номиналының түпнұсқалық банкнотасы. АҚШ-тың 5 доллар ақшасы қалай 50 доллар болғанын анықтаңыз.



Тапсырма № 48.

Жалған банкнотаның элементтері:

АҚШ-тың 100 доллар банкнот номиналындағы жалған және түпнұсқалы су белгілері. Сәйкесінше жазып, жалған мен түпнұсқадан айырмашылықтарын табыңыз:

Тапсырма № 49.

АҚШ-тың 100 доллардың жалған және түпнұсқалы номинал банкноттардың қорғаушы сызықтар. Жалған мен түпнұсқаны сәйкесінше жазып, айырмашылығын табыңыз.

Тема №6. КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ОҚУ
АДАМНЫҢ СЫРТ БЕЙНЕСІ ТУРАЛЫ
(КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ГАБИТОСКОПИЯ)

Тапсырма № 50.

Сөздік портретіне - адамның сырт бейнелерінің белгілерінің ұқсатығы туралы анықтама беріңіз

Тапсырма № 51.

Берілген суреттердің ішінен ерекше белгілері бар объектілерді таңдап, оларға сипаттама беріңіз:



1

2

3



4

5

6

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Тапсырма № 52.

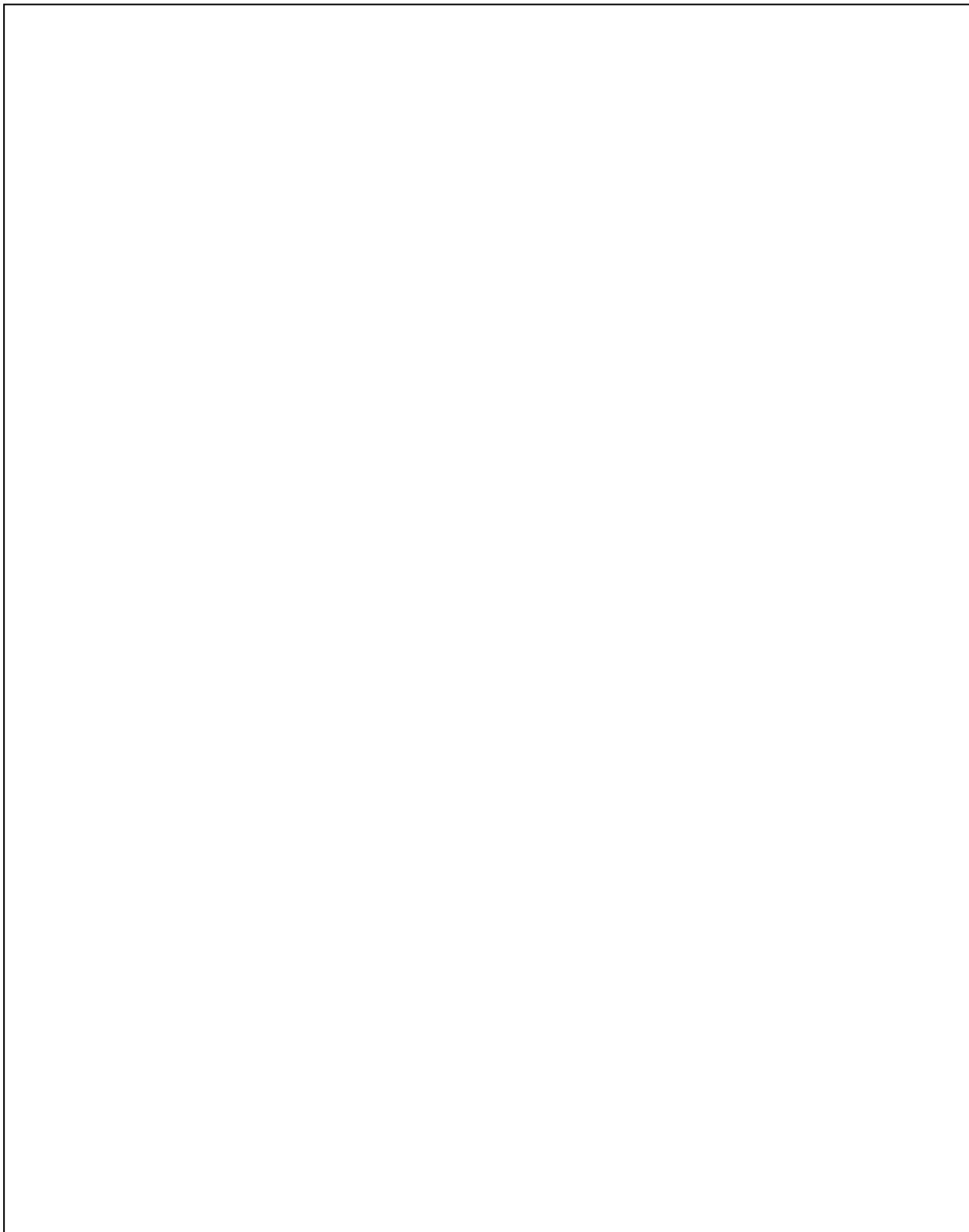
Журналдан кез-келген адамның суретін қиып алып (фото өлшемі 6х9), сөздік портрет бойынша сипаттама беріңіз.

1. Жыныс _____
2. Жасы _____
3. Дене бітімі _____
4. Бойы _____
5. Нәсілі _____
6. Басы _____
7. Шашы _____
8. Беті _____
9. Маңдайы _____
10. Қасы _____
11. Көзі _____
12. Кірпігі _____
13. Көзқабағы _____
14. Жақ сүйек _____
15. Ұрт _____
16. Мұрны _____
17. Аузы _____
18. Ерні _____
19. Тістері _____
20. Иек _____
21. Құлағы _____
22. Желке _____
23. Иығы _____
24. Мойны _____
25. Кеуде _____
26. Қолы _____
27. Киімі _____

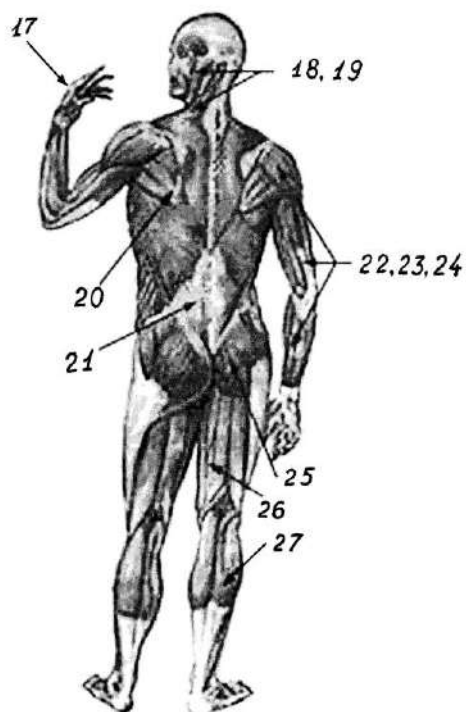
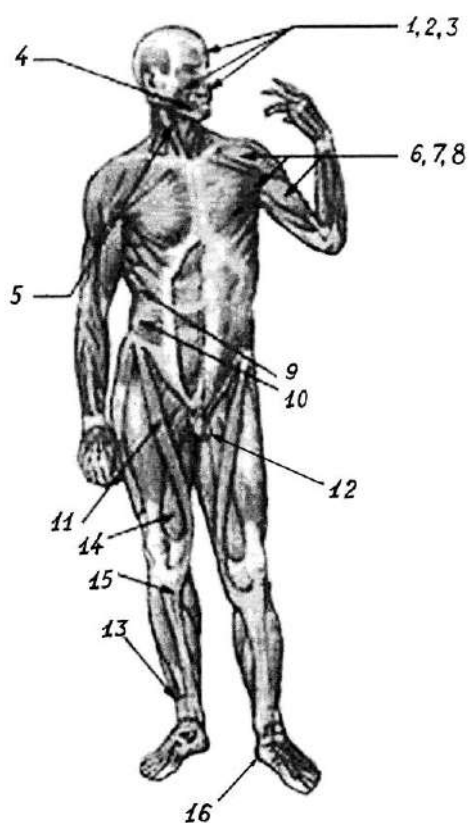
Фотосурет пен хатқалтаның орны

Тапсырма № 53.
Авторлық фоторобтқа арналған парақ

(Фотороботты **Faces** бағдарламасының кез-келген нұсқаларының көмегімен жасап,
параққа жабыстыру керек)



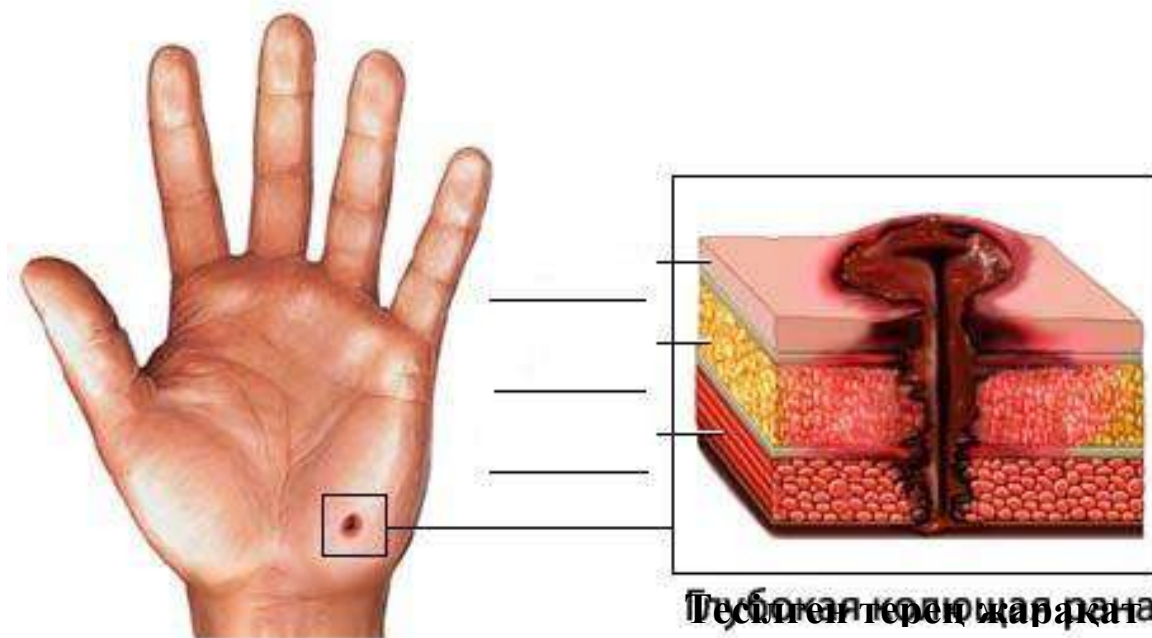
Тапсырма № 54.
Опишите части тела человека



1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____
23. _____
24. _____
25. _____
26. _____
27. _____

Тапсырма № 55.

Дененің зақымданған жерлерін суреттің бос өрістеріне көрсетіп, оларды сипаттаңыз жазыңыз



Тақырып №7. КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ТІРКЕУ

Тапсырма № 56.

Криминалистикалық тіркеудің анықтамасын беріңіз– бұл

Тапсырма № 57.
Криминалистикалық тіркеудің міндеттерін атаңыз

Тапсырма № 58.
Криминалистикалық тіркеудің объектілерін атаңыз

Тапсырма № 59.
Криминалистикалық тіркеудің әдістерін атаңыз

Тапсырма № 60.
Көрсетілген суреттердің ішінен маманданған органдарға міндетті
тіркеуге алынатын объектілерін таңдаңыз.



1

2

3



4

5

6



7

8

9

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____
5	_____
6	_____
7	_____
8	_____
9	_____

ОҚЫТУШЫНЫҢ РЕЦЕНЗИЯСЫ

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

« _____ » _____ 20 ____ г. _____ (оқытушының қолы)

Бегалиев Ернар Нурланович
Царева Лариса Олеговна
Сулейменов Адлет Даулетханович
Шамаев Суинтай Игиликулы

КРИМИНАЛИСТИКАЛЫҚ ТЕХНИКА ПРАКТИКУМЫ

Оқу әдістемелік құралы

Баспаға қол қойылған
Таралым 500 дана.